

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/174/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7514206351
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7514206351.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti U. L. nar. XX.X.R. a U. L. nar. XX.XX.R. zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach detí D. L. nar. XX.X.R. bývajúcej v Ď. Č.. R. a P. L. nar. X.X.R. bývajúceho vo Q.Š. X. Č.. R. za účasti starých rodičov maloletých detí G.. L. L. nar. XX.X.R. a G.. Y. L. nar. X.X.R. bývajúcich vo Q. X. Č.. R. v konaní o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia na zákaz styku starých rodičov s maloletými deťmi o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Košice-okolie z 30.4.2014 č.k. 19P 125/2014-19 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením zamietol návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhala zákazu styku starých rodičov s maloletými deťmi.

Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie matka a namietala, že súd vo veci zákazu styku starých rodičov s maloletými deťmi nedostatočne prihliadal na vyjadrenia lekárskej správy pedopsychiatričky P.. S. H. z marca tohto roku, v ktorom odporúča zastaviť predbežným opatrením nútený a neprimeraný styk, ktorý prebieha na adrese ich trvalého bydliska a nie ako je uvedené vo výroku súdu sp.zn. 21P 36/2010 z 9.11.2011. V tejto lekárskej správe je jasne a zreteľne opísané mal. U. ako sú starí rodičia silne previazaní s otcom maloletých detí, čo preukazuje, kto má tam vplyv a všetko riadi a manipuluje. Maloleté deti si jasne uvedomujú, že všetko riadia starí rodičia a aj preto si želali, aby ich otec chodil navštevovať sám. Sám starý otec L. L. uviedol, že pri realizovaní styku vnúčať s otcom bol stále prítomný napriek tomu, že on aj stará matka mali samostatne upravený styk a aj toto deti pociťovali ako nátlak. Ďalej klamlivo opísali detskú prácu vykonávanú u nich vo firme, čo sa týka množstva a aj času pri práci strávenom, zavádzali súd pri postupe poskytovania zdravotnej pomoci pri poranení či bolesti a tiež zabudli pravdivo uviesť, že zakázali deťom hrať sa s inými deťmi v okolí, lebo majú na nich zlý vplyv. Tieto skutočnosti sú faktami a uvádzané v rozhovoroch s maloletými deťmi. Starí rodičia mali realizovaný styk po dobu vyše jedného roka s jej snahou prekonať päť rokov odlúčenia a následného odcudzenia, kedy o ne nejavili žiaden záujem, nekontaktovali ich telefonicky a ani počas sviatkov. Styk detí so starými rodičmi sa pokazil tým, že neakceptovali ich doterajší spôsob výchovy a života, snažili sa neprimerane a násilne pod hrozbou fyzických trestov a psychickým nátlakom prevychovať na ich obraz, čo deti zjavne neakceptujú a nevedia sa s tým stotožniť. Doposiaľ nemala výhrady voči realizácii styku so starými rodičmi a otcom maloletých, ale vrátili sa k metódam odpočívania, sledovania, nátlaku, čo sklámalo maloleté deti a nepredstavovali si ich vzájomný vzťah takto. Na základe uvedeného sa obáva o zhoršenie psychického stavu maloletých detí, a preto sa domáha nariadenia predbežného zákazu styku detí so starými rodičmi, pretože je presvedčená, že argumenty k tomu sú dostatočne preukázané a ide hlavne o zdravie a právo na slobodnú voľbu aj maloletých detí, ktoré už nie sú vo veku kedy už samy nevedia posúdiť, čo je pre nich dobré.

Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu navrhol uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť. Uviedol, že z návrhu matky nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by preukazovali naliehavý právny záujem na predbežnom zákaze styku oprávnených osôb, v danom prípade starých rodičov s deťmi. Je pravdou, že zo záveru lekárskeho vyšetrenia mal. U. vyplývajú skutočnosti svedčiacie o jeho psychickom rozporení a že lekárka konštatovala závažnú reakciu na stres, pričom z prešetrenia pomerov v rodine sa konštatoval konflikt vzťah rodičov, ktorý môže stresovú reakciu ešte zvýšiť. Na túto skutočnosť reagoval Okresný súd Košice-okolie v konaní č.k. 9P 126/2014, keď uznesením nariadil na návrh matky predbežný zákaz styku otca s mal. U.. Z návrhu matky však nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali samostatne zakázať styk starých rodičov s maloletými deťmi, pretože nebolo preukázané ani z návrhu matky, eventuálne z pripojených listinných dôkazov, že by konanie starých rodičov počas ich stretnutí s maloletými deťmi bolo takého charakteru, že by došlo k ohrozeniu života, či zdravia maloletých detí.

Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť. Na tvrdenia matky odpovedal fotografiami, ktoré sú z pobytu detí vo Q. X., teda v mieste jeho bydliska a bydliska jeho rodičov, s ktorými žije v spoločnej domácnosti. Rovnako ako matka, aj on žije v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi. Myslí si, že tieto fotografie by P.. S. H.W. nedovolili napísať o neprimeranom a nútenom styku detí s jeho rodičmi. Matka uvádza, že syn U. zreteľne opísal u P.. H. ako silne sú previazaní starí rodičia s otcom. Zaujímavé je, že silu previazanosti matky s jej rodičmi v Košiciach si syn nevšimol. Z uvedeného je zrejme, že tieto slová vložila do úst synovi matka. Maloletý doposiaľ ani raz nespomenul, že by mu prekážalo, že on býva so svojimi rodičmi. Bral to ako fakt. Uvedené však prekážalo matke maloletých detí v minulosti a prekáža jej to aj teraz. Matka ďalej uvádza, že deti si želali, aby ich chodil navštevovať sám bez jeho otca. Uvedené tvrdenie je zavádzaním súdu, pretože deti v Košiciach nenavštevovali, do Košíc pre deti jazdil autom v piatok popoludní, aby boli cez víkend uňho, v mieste jeho bydliska a v nedeľu popoludní ich odviezol naspäť k matke. Zrealizovať tento styk s deťmi znamenalo najazdiť 400 km počas dvoch dní, preto sa s otcom počas jazdy striedali, aby jazda bola bezpečná a z uvedeného dôvodu bol jeho otec stále prítomný pri odovzdávaní detí. S rodičmi má dobrý vzťah, napokon pracujú spolu aj v rodinnej firme v T., ktorá ich živí. Firma funguje ako papiernictvo, tlačiareň a drobné spracovanie papiera. Denne aj niekoľko hodín sa tu zdržujú dcéry jeho sestry O. (4. a 1. ročník základnej školy), keď sa im skončí vyučovanie čakajú tam na svoju mamu, ktorá v práci končí neskôr. V priestoroch firmy sa nachádza papier, ktorý už nie je vhodný na komerčné účely a dcérine deti ich používajú na svoj výtvarný prejav. Často si tam dievčatá zavolajú aj spolužiakov a kamarátov z blízkeho okolia, spolu si maľujú. Deti sledujú ako spracovávajú papier, mali záujem si to skúsiť, pretože sa jedná o jednoduché úkony a oni im to dovoľia. Podobne si to skúsili aj deti U. a U., ale matke to interpretovali tak, ako to chcela počuť, že boli zneužívané na prácu. Nie je možné, aby boli zneužívané na prácu, pretože nemajú dostatočnú prax a tým aj zručnosť, aby vedeli pracovať tak rýchlo ako oni a v práci by ich zdržiavali. Môžu vykonávať túto činnosť, ale nie na to, aby zarábali peniaze, ale iba na to, aby získali skúsenosť a zručnosť v činnosti, ku ktorej sa inak nedostanú. Pre deti je to sporenie medzi hrou. V žiadnom prípade sa deťom jeho rodičia nevyhrážali fyzickými trestami, taktiež deťom nezakazovali hrať sa s inými deťmi, práve naopak. Pri firme je priestor, kde sa môžu deti hrať, tento priestor využívajú aj iné deti zo sídliska a príslušných rodinných domov. Vidieť to z fotografií, že tento priestor bol často plný detí a medzi nimi aj U. a U. a sestrine dcéry W. a Y.. Všetky slová, ktorá matka vložila deťom do úst, sú jej vyjadrenia. Ich želania sú vlastne jej želaniami. Robí to všetko za účelom zabránenia styku s jeho rodičmi a následne aj s ním, keďže bývajú spolu.

Starí rodičia vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhli uznesenie súdu prvého stupňa potvrdiť. Popierajú tvrdenia matky, že rok sa mohli vďaka jej snahe stykať s maloletými deťmi po päťročnom odcudzení. Matka detí im v r. 2008 až 2011 bránila v styku s deťmi, a to aj za asistencie polície. Zápis o tom z 20.8.2009 je na Polícii v T.. S deťmi sa mohli stretávať až po rozhodnutí Okresného súdu Košice I z 9.11.2011 sp.zn. 21P 36/2010. Uvedené rozhodnutie bolo vydané preto, že príslušný súd požiadali o úpravu styku s vnúčatami, ku ktorým sa im matka detí nedovolila priblížiť. Výrok rozsudku znie, že sa môžu s deťmi stykať za prítomnosti matky v mieste jej bydliska. Konajúca sudkyňa komentovala v súdnej sieni výrok súdu tým, že ho berie ako predbežný, pretože v najbližšej dobe bude pojednávanie s otcom maloletých detí a tým sa upraví styk detí aj s nimi, pretože s otcom detí bývajú v spoločnej domácnosti. Rovnako nie je pravdivé tvrdenie matky detí, že styk s deťmi bol nútený a neprimeraný. Deti sa cítili v ich spoločnosti veľmi dobre a rady sa k nim vracali. U. po letných prázdninách plánoval chodiť na základnú školu do T., a bývať u nich. Matka detí si to všimla a pod jej nátlakom po letných prázdninách nasledovalo odmietnutie U. chodiť k nim cez víkendy a o pol roka neskôr to odmietal aj U.. Ďalšie nepravdivé tvrdenie

matky detí je, že sa deťom vyhrážali fyzickými trestami preto, žeby vôbec nechceli k nim prísť. Nie je pravda ani to, že ich využívali na prácu. Pri spracovaní papiera vo firme síce ide o jednoduché úkony, ale deti nemajú potrebnú zručnosť, aby ich mohli využívať na prácu. Skôr ich zdržiavajú v práci, ale to im nemôžu dať vedieť. Naopak, sú radi, že skúsia niečo čo ešte nerobili. Rovnako nie je pravda, že bránili deťom hrať sa s inými deťmi, pretože do firmy chodí dosť veľa detí zo sídliska, aby si tu maľovali a hrali sa s ich vnučkami W.S. a Y.. Všetky obvinenia matky sú vykonštruované s úmyslom opäť im zabrániť v styku s vnúčatami, do čoho pod nátlakom zapája aj maloleté deti. Tvrdí pritom, že ide o ich slobodné rozhodnutia.

Podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa odseku 2 cit. zák. ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Predbežné opatrenie predstavuje jeden zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom procese a jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v schopnosti zabrániť dočasnou a provizórnou úpravou nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania, alebo v už začatom konaní nastať. Pri nariadení predbežného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, a to z dôvodu, že nariadenie predbežného opatrenia má dočasný (predbežný) charakter. V dôsledku toho sa nezisťujú všetky skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia (vo veci samej), a skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z toho dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o predbežnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie (§ 120 a nasl. O.s.p.). Pre nariadenie predbežného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia sa posudzuje len podľa obsahu návrhu a k nemu pripojených, prípadne dodatočne predložených listín. Takýto postup súdu predpokladá platnú právnu úpravu (§ 115 ods. 1 O.s.p. a contrario, § 75 ods. 7 O.s.p.) sledujúca tým dosiahnutie účelu právneho inštitútu predbežného opatrenia, ktorým je rýchle a pružné riešenie situácie vyžadujúcej okamžitý zásah súdu. Ak by v konaní o nariadení predbežného opatrenia bolo potrebné trvať na požiadavke riadneho vykonania a hodnotenia dôkazov, mohol by byť účel tohto procesného inštitútu zmarený, pretože základnými znakmi predbežných opatrení sú dočasnosť a provizórnosť. Najmä atribút provizórnosti je potrebné mimoriadne vyzdvihnúť, lebo už zo samotného označenia „predbežné opatrenie“ vyplýva, že nejde o konečnú a definitívnu úpravu vzťahov medzi účastníkmi, a že nariadením predbežného opatrenia nezískava jeden z účastníkov silnejšie postavenie, nezískava práva, o ktorých sa má rozhodnúť až v budúcnosti, ale sa ním len dočasne a hlavne predbežne upravuje určitý okruh vzťahov.

Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie podľa ust. § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k rovnakému právnenému záveru ako súd prvého stupňa, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia v súlade s návrhom matky, pretože práva a oprávnené záujmy maloletých detí neboli bezprostredne ohrozené a nebola preukázaná naliehavosť potreby dočasne upraviť pomery účastníkov. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovieť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia je naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov. V konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritný záujem dieťaťa a len v prípadoch bezprostredného ohrozenia zdravia dieťaťa, či osvedčenia iného závažného dôvodu, je prípustné predbežným opatrením dočasne upraviť pomery účastníkov konania. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že záujem maloletých detí nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii východného pôsobenia, pričom posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa je otázkou právnou. Pre posúdenie najlepšieho záujmu dieťaťa je potrebné vychádzať z práv dieťaťa zakotvených predovšetkým v Dohovore o právach dieťaťa, kde z článku 8 ods. 1 vyplýva, že dieťa má právo nielen na zachovanie vzťahov so svojimi rodičmi, ale aj právo na zachovanie svojej totožnosti a rodinných zväzkov v súlade so zákonom a vylúčením nezákonných zásahov. Zároveň Dohovor o právach dieťaťa uznáva aj zodpovednosť členov širšej rodiny dieťaťa pri zabezpečení orientácie dieťaťa a jeho usmerňovaní v súlade s jeho rozvíjajúcimi sa schopnosťami podľa článku 5. Z ust. § 25 ods. 5 Zákona o rodine vyplýva, že súd môže upraviť aj bez návrhu stretávanie blízkych osôb dieťaťa s dieťaťom pri splnení dvoch podmienok, a to ak je to potrebné v záujme

maloletého dieťaťa, pričom sa už všeobecne akceptuje potreba dieťaťa rozvíjať pozitívne rodinné vzťahy aj so širšou rodinou, s ktorou má citové väzby a ak vyžadujú si to pomery v rodine. V súlade s citovaným ustanovením Zákona o rodine už bol upravený styk starých rodičov s maloletými deťmi právoplatným rozsudkom súdu, na základe ktorého sú starí rodičia oprávnení stykať sa s maloletými deťmi každú prvú sobotu v mesiaci od 14.00 hod. do 18.00 hod. za prítomnosti matky. Vzhľadom na takto upravený styk starých rodičov s maloletými deťmi sa javia tvrdenia matky v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ako aj v jej odvolaní, pochybné, pričom svoje tvrdenia o negatívnom vplyve starých rodičov na maloleté deti počas styku nepreukázala, keďže správy o psychiatrickom vyšetrení maloletých detí sa týkajú vhodnosti styku detí s otcom a boli zjavne dôvodom na predbežný zákaz styku otca s mal. U. nariadený uznesením Okresného súdu Košice-okolie 25.4.2014 v konaní 9P 126/2014. Tvrdenia matky môžu byť relevantné pre konanie vo veci samej, ktoré súd začal z úradnej povinnosti uznesením z 30.4.2014 č.k. 19P 125/2014-18 a ktorých preukázaním alebo vyvrátením sa bude nepochybne zaoberať súd prvého stupňa v rámci rozhodovania vo veci samej. Uvedená argumentácia matky však neosvedčuje žiadne okolnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť záver o nevyhnutnosti ňou navrhovaného dočasného opatrenia. Vzhľadom na uvedené odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil a podľa odseku 2 tohto ustanovenia sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.